

DERS ÖZETİ - 2. ÜNİTE: ALLAH'I TANIMAK

Allah'ı Tanımak

Allah'ı tanımak; O'nun varlığını **akılla kavramayı**, isim ve sıfatlarını **öğrenmeyi** ve bu bilgiyi **hayata yansıtmayı** ifade eder. Terimler için ders kitabındaki anlatımı temel al.

1 Varlık Delilleri

- Kozmolojik: Evren kendi kendine var olamaz, bir var edeni olmalıdır.
- Teleolojik (gaye ve nizam): Düzen bir düzenleyeni gösterir.
- Ontolojik: En mükemmel varlık düşüncesinden yola çıkar.
- Dinî tecrübe: İnsanın dua ve yöneliş yaşantısından yola çıkar.

2 İsim ve Sıfatlar

- İsimler, Allah'ın kendisini nasıl tanıttığını öğretir.
- Her isim bir değeri hatırlatır.
- Rahmân ve Rahîm merhameti, Adl adaleti hatırlatır.
- Çalışma sırası: anlam, değer, davranış örneği.

3 Haşr Suresi 22-24

- Allah'tan başka ilah yoktur.
- O, görüneni de görünmeyeni de bilir.
- O, her türlü eksiklikten ve ortaktan uzaktır.
- Yaratan, var eden ve şekil veren O'dur.
- En güzel isimler O'hundur.

4 Delil mi, Sıfat mı?

- Delil, Allah'ın varlığını akılla temellendirir.
- Sıfat, O'nun niteliklerini ifade eder.
- Akıl yürütme varsa delil, özellik varsa sıfat düşün.
- Ünite bilgiyi davranışa yansıtmayı da hedefler.

Delil Türü ve Kısa Açıklaması

Delil	Nereden yola çıkar?	Akıl yürütmenin özü
Kozmolojik	Evrenin var olması	Evrenin bir var edeni olmalıdır.
Teleolojik (gaye ve nizam)	Evrendeki düzen ve amaç	Düzen, bir düzenleyeni gösterir.
Ontolojik	En mükemmel varlık düşüncesi	Bu varlık yalnız düşüncede kalmaz.
Dinî tecrübe	İnsanın yaşantısı	Dua ve yöneliş Allah'a işaret eder.

ÇÖZÜMLÜ ÖRNEKLER

Allah'ı Tanımak: adım adım 5 örnek

ÖRNEK 1 ÖRNEK 1 - DELİL TÜRÜ

"Mevsimler ve su döngüsü canlıların ihtiyacına uygun bir bütündür." düşüncesi hangi delildir?

- 1 Yola çıkılan nokta uyum ve ölçüdür.
- 2 Bir kavramdan ya da insanın yaşantısından söz edilmiyor.
- 3 Düzen ve amaç, teleolojik delili gösterir.

Cevap: Teleolojik (gaye ve nizam) delil

ÖRNEK 2 ÖRNEK 2 - DELİL Mİ, SIFAT MI?

"Allah her şeyi bilir." cümlesi delil midir, sıfat mı?

- 1 Cümlede öncülden sonuca giden bir düşünme yok.
- 2 Cümle Allah'ın bir özelliğini bildiriyor.
- 3 Özellik bildiren ifade sıfattır.

Cevap: Sıfat (nitelik) bildirir.

ÖRNEK 3 ÖRNEK 3 - İSİM VE DAVRANIŞ

Elif nöbet listesini arkadaş ayırmadan sırayla yazıyor. Bu davranış hangi isimle ilişkilidir?

- 1 Davranıştaki değer hak gözetmek, yani adalettir.
- 2 Adaleti hatırlatan isim Adl'dir.
- 3 İsmi bilen kişi kararlarında adaleti gözetir.

Cevap: Adl ismi, adalet değeri

ÖRNEK 4 ÖRNEK 4 - DELİL TÜRÜ

"Evren kendi kendine var olamaz, onu var eden biri olmalı." diyen öğrenci hangi delili kullanır?

- 1 Öğrenci evrenin var olmasından yola çıkıyor.
- 2 Düzendeki kavramdan ya da yaşantıdan söz etmiyor.
- 3 Evrenin varlığından var edene gitmek kozmolojik delildir.

Cevap: Kozmolojik delil

ÖRNEK 5 ÖRNEK 5 - AYETLERİN MESAJI

Haşr suresi 22-24. ayetlerin mesajını bir cümleyle özetle.

- 1 Ana fikir: Allah birdir ve isimleriyle tanıtılır.
- 2 Örnek isimler seç: Melik, Selâm, Hâlık.
- 3 Ana fikri ve isimleri tek cümlede birleştirebiliriz.

Cevap: Allah'tan başka ilah yoktur; O her şeyin sahibi, esenlik veren ve yaratandır.

MİNİ TEST

Allah'ı Tanımak: 10 soruda kendini dene

Ad Soyad:

Tarih:

Doğru / Yanlış:

1. "Evren kendi kendine var olamaz, bir var edeni olmalıdır." düşüncesi hangi delile aittir?

- A) Dinî tecrübe B) Kozmolojik
C) Teleolojik D) Ontolojik

3. Gece ile gündüzün ölçülü biçimde birbirini izlemesinden yola çıkan delil hangisidir?

- A) Teleolojik (gaye ve nizam) B) Dinî tecrübe
C) Kozmolojik D) Ontolojik

5. Adl ismi en çok hangi davranışla ilişkilendirilir?

- A) Çok kitap okumak B) Erken kalkmak
C) Sessiz kalmak D) Hak gözeterek paylaşmak

7. Bir ismin "hayata yansması" sorulduğunda cevapta ne bulunmalıdır?

- A) Yalnız ismin yazılışı
B) Yalnız ayet numarası
C) Anlam, değer ve davranış örneği
D) Yalnız delilin adı

9. Haşr suresi 22-24. ayetlerde geçen Hâlık isminin genel anlamı nedir?

- A) Yaratan B) Bağışlayan
C) Rızık veren D) İşiten

2. İnsanın dua ederken yaşadığı yöneliştten yola çıkan delil hangisidir?

- A) Kozmolojik B) Teleolojik
C) Ontolojik D) Dinî tecrübe

4. Ontolojik delil aşağıdakilerden hangisinden yola çıkar?

- A) Evrenin var olması
B) Mevsimlerin düzeni
C) En mükemmel varlık düşüncesi
D) İnsanın duası

6. Rahmân ve Rahîm isimleri hangi değeri hatırlatır?

- A) Merhamet B) Cesaret
C) Tutumluluk D) Çalışkanlık

8. Haşr suresi 22-24. ayetlerde öne çıkan konu hangisidir?

- A) İbadetlerin vakitleri
B) Allah'ın isimleriyle tanıtılması
C) Bir peygamberin hayatı
D) Alışveriş kuralları

10. Aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Delil varlığı temellendirir.
B) Sıfat nitelik bildirir.
C) Delil ile sıfat aynı şeydir.
D) Ünite davranışa yansmayı hedefler.

Cevap anahtarı

1. B · Evrenin var olmasından bir var edene ulaşan düşünce kozmolojik delildir.

3. A · Ölçülü işleyiş, düzen ve amaçtan yola çıkan teleolojik delildir.

5. D · Adl ismi adaleti hatırlatır; hak gözetmek adaletin davranışa yansmasıdır.

7. C · Hayata yansma, ismin hatırlattığı değerin bir davranışla gösterilmesidir.

9. A · Hâlık, yaratan anlamına gelir.

2. D · İnsanın kendi yaşantısından yola çıkan delil dinî tecrübe delilidir.

4. C · Ontolojik delil gözlemden değil, en mükemmel varlık düşüncesinden yola çıkar.

6. A · Bu iki isim Allah'ın merhametini bildirir ve merhamet değerini hatırlatır.

8. B · Ayetler Allah'ın birliğini vurgular ve birçok ismini art arda sayar.

10. C · Delil akıl yürütmedir, sıfat nitelik bildirir; ikisi aynı şey değildir.

Konunun tam anlatımı ve daha fazla soru:

tahtaapp.com/blog/dersler/10-sinif-din-kulturu-2-unite-allahi-tanimak-konu-anlatimi